

Antwoord op vragen van het lid Van Houwelingen over het karakter van, en de relaties van kabinetsleden met het World Economic Forum (WEF) naar aanleiding van antwoorden hierover van het kabinet

17 december 2021
2021D50827

Antwoord schriftelijke vragen

Ondertekenaar

Eerste ondertekenaar

Th.J.A.M. de Bruijn, minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

**AH 1164
2021Z16015**

Antwoord van minister De Bruijn (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de minister-president (ontvangen 17 december 2021)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 474

Vraag 1

Kunt u toelichten of Nederlandse politici/leden van het kabinet trainingen gevolgd hebben bij het World Economic Forum (WEF)? Zo ja, was dat voor of gedurende hun aanstelling of beide? Zo ja, welke trainingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Leden van het kabinet hebben geen trainingen gevolgd bij het WEF. Het kabinet

heeft verder geen inzicht in trainingen die al dan niet gevolgd worden door Nederlandse politici.

Vraag 2

Kan er een lijst komen van de status van de kabinetsleden bij het WEF?

Antwoord 2

Van de huidige kabinetsleden heeft de minister van Financiën als lid van de *Regional Action Group for Europe & Eurasia* deelgenomen aan drie digitale sessies (op 30 april, 18 mei en 7 september 2020).

Vraag 3

Begrijpt u dat, bij zijn antwoord op onze vorige set met vragen, een verwijzing naar de website niet volstaat omdat deze gegevens daar niet in zijn opgenomen?

Antwoord 3

Welke functies leden van het kabinet bekleden bij deze bijeenkomsten, wordt gedeeld op de website van het WEF.

Vraag 4

Klopt het dat in ieder geval deze (voormalige) bewindslieden, burgemeester, Eurocommissaris, fractievoorzitter en lid van de koninklijke familie betrokken zijn bij het WEF? [1] Kunt u dat bevestigen of ontkennen?

Antwoord 4

Binnen de Rijksoverheid wordt niet bijgehouden welke personen uit bijvoorbeeld het lokale bestuur deelnemen aan bijeenkomsten van het WEF. Met uitzondering van minister Hugo de Jonge is het juist dat de door u genoemde bewindspersonen betrokken zijn (geweest) bij initiatieven en/of hebben deelgenomen aan bijeenkomsten georganiseerd door het WEF.

Vraag 5

Klopt het gerucht dat u kandidaat bent om Schwab als leider van het WEF op te volgen?

Antwoord 5

Nee, de minister-president is geen kandidaat.

Vraag 6

Waarom loopt u al jaren ostentatief rond met een WEF-tas?

Antwoord 6

De minister-president gebruikt deze tas voor het meenemen van zijn spullen naar zijn werk.

Vraag 7

Wat is uw commitment aan de doelstelling van het WEF en aan Schwab persoonlijk?

Antwoord 7

De WEF-doelstellingen als zodanig zijn geen doelstellingen van het kabinet. Het kabinet is niet gecommiteerd aan dhr. Klaus Schwab.

Vraag 8

Beschouwt u Schwab als een leermeester?

Antwoord 8

Nee, de minister-president beschouwt dhr. Klaus Schwab niet als leermeester.

Vraag 9

Indien dit niet het geval is, kunt u dan een specifieke uitleg geven over uw verhouding met Schwab?

Antwoord 9

De minister-president spreekt hem met enige regelmaat over sociaal-maatschappelijke thema's, bijvoorbeeld en marge van de jaarlijkse bijeenkomst in Davos.

Vraag 10

In de beantwoording van vraag 2 over de vorige set vragen over dit onderwerp [2] wordt aangegeven dat kabinetsleden worden benaderd door het WEF, hoe worden zij benaderd? Gebeurt dat op persoonlijke uitnodiging van Schwab zelf?

Antwoord 10

De uitnodigingen worden verstuurd aan de werk(mail)adressen van de leden van het kabinet. Deze worden verstuurd namens de organisatie van het WEF en ondertekend door verschillende personen binnen deze organisatie, afhankelijk van de bijeenkomst.

Vraag 11

Wordt aan de ministers uitgelegd waarop de uitnodiging is gebaseerd?

Antwoord 11

In de uitnodigingen wordt vermeld wat het thema is van de bijeenkomst waarvoor de betreffende bewindspersoon wordt uitgenodigd. Dat thema zal in de regel aansluiten bij het beleidsterrein van een minister.

Vraag 12

Kunnen we die uitnodigen ter inzage krijgen?

Antwoord 12

In de bijlage bij de antwoorden op uw eerdere vragen van 12 augustus 2021 treft u de uitnodigingen die zijn ontvangen in de afgelopen vijf jaar aan. Tevens zijn de minister-president en de minister van Financiën inmiddels uitgenodigd voor de jaarvergadering van het WEF in januari 2022 in Davos.

Vraag 13

Indien een kabinetslid wordt uitgenodigd, is het dan gebruikelijk om die aan te nemen?

Antwoord 13

De uitgenodigde bewindspersoon beslist over het al dan niet aannemen van een uitnodiging van het WEF.

Vraag 14

Wordt het aannemen van zo'n uitnodiging door het kabinet gestimuleerd?

Antwoord 14

Nee.

Vraag 15

Wordt er aan het kabinetslid advies gegeven over de manier waarop met het WEF moet worden omgegaan?

Antwoord 15

Nee.

Vraag 16

Is het al voorgekomen dat kabinetsleden de uitnodiging niet hebben aangenomen? Zo ja, waarom hebben ze dat dan niet gedaan en, om welke kabinetsleden gaat het dan?

Antwoord 16

Ja.

Vraag 17

In de beantwoording van vraag 3 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat het WEF zelf bepaalt welke kabinetsleden worden benaderd, op basis waarvan maakt het WEF zulke beslissingen?

Antwoord 17

Het kabinet kan niet spreken namens het WEF en kan geen inzicht bieden in de besluiten die de organisatie van het WEF neemt in het verstrekken van uitnodigingen.

Vraag 18

Wordt er door het kabinet informatie gedeeld met het WEF?

Antwoord 18

Bij deelname aan bijeenkomsten georganiseerd door het WEF delen leden van het kabinet inzichten in en ervaring met het betreffende thema van de bijeenkomst in lijn met het kabinetsbeleid, bijvoorbeeld tijdens een gesprek of presentatie.

Vraag 19

Deelt het kabinet bijvoorbeeld aan het WEF mee wie er in Nederland tot het kabinet toetreedt? Zo ja, wat is daarbij de procedure? Zo nee, hoe komt het WEF dan aan zijn informatie over Nederlandse kabinetsleden?

Antwoord 19

Nee. Informatie over wie lid is van het kabinet is uiteraard openbaar en ook voor de organisatie van het WEF toegankelijk.

Vraag 20

In de beantwoording van vraag 4 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat het WEF zelf gaat over het beheer van haar website, wil dit zeggen dat het kabinet geen enkele invloed uitoefent op de manier waarop kabinetsleden worden weergegeven op de website?

Antwoord 20

Bewindspersonen oefenen geen invloed uit op de manier waarop ze worden weergegeven op de website.

Vraag 21

Ontkent u dat het kabinet het WEF heeft verzocht om de profielen onzichtbaar te maken?

Antwoord 21

Het kabinet heeft het WEF niet verzocht om profielen onzichtbaar te maken.

Vraag 22

In de beantwoording van vraag 6 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt ingegaan op de betrokkenheid van kabinetsleden bij het WEF, kunt u een gedetailleerde lijst overleggen waar die betrokkenheid precies op neer komt?

Antwoord 22

Een aantal kabinetsleden heeft deelgenomen aan enkele van de georganiseerde bijeenkomsten. Voor uw verzoek om een specificatie van de betrokkenheid wordt verwezen naar de nagezonden antwoorden op uw vragen van 12 augustus 2021.

Vraag 23

Kunt u een gedetailleerde lijst overleggen van elke WEF-bijeenkomst waar door bewindsliden aan deelgenomen is, de rol die daar vervuld werd, de duur van deelname en precieze inhoud van de activiteit?

Antwoord 23

Verwezen wordt naar de antwoorden op vraag 12 van uw eerdere vragen van 12 augustus 2021. De duur van de bijeenkomsten van het WEF is afhankelijk van de opzet ervan en kan variëren van een kort gesprek tot een uitgebreide gedachtewisseling van enkele uren. De inhoud komt overeen met de titel van de bijeenkomst.

Vraag 24

Kunt u ook een lijst van de overige deelnemers van elke WEF-bijeenkomst waar Nederlandse bewindslieden bij aanwezig waren overleggen?

Antwoord 24

Deze informatie wordt gedeeld door de organisatie van het WEF op haar website.

Vraag 25

Kunt u alle correspondentie rond WEF-bijeenkomsten en alle stukken die vanuit dergelijke bijeenkomsten worden geproduceerd overleggen? Zo ja, kunt u deze zo snel mogelijk opsturen?

Antwoord 25

Verschillende bewindspersonen nemen deel aan bijeenkomsten georganiseerd door het WEF. Het is helaas niet haalbaar om alle stukken die daarbij een rol hebben gespeeld op korte termijn te inventariseren en te toetsen op de aanwezigheid van informatie waarvan de openbaarmaking gelet op het belang van de staat achterwege moet blijven. Dat neemt natuurlijk niet weg dat specifieke en gerichte verzoeken om documenten vanuit uw Kamer zullen worden gehonoreerd, bijvoorbeeld ten aanzien van een of meer bepaalde WEF-bijeenkomsten.

Vraag 26

Zijn er notulen van WEF-bijeenkomsten? Zo ja, kunt u deze zo snel mogelijk opsturen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 26

Er worden in de regel geen notulen gemaakt van WEF-bijeenkomsten.

Vraag 27

In de beantwoording op vraag 8 van de vorige set vragen over dit onderwerp geeft u aan dat er alleen over betrokkenheid bij het WEF gecommuniceerd wordt met het

kabinet als de betreffende onderwerpen raken aan de portefeuille van andere bewindspersonen, kunt u alle communicatie tussen het WEF en het kabinet delen?

Antwoord 27

Voor een specificatie van de communicatie met het WEF wordt verwezen naar de antwoorden op uw eerdere vragen van 12 augustus 2021. Hieruit blijkt bovendien dat uitnodigingen verstrekt worden aan de persoon die het betreffende onderwerp in zijn/haar portefeuille heeft. Daarom is er ook geen reden geweest om uitnodigingen van het WEF te bespreken bij kabinetsoverleggen.

Vraag 28

In het antwoord op vraag 9 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat deelname aan WEF-activiteiten worden aangekondigd in de openbare agenda van bewindspersonen, hoe komt het dan dat deze betrokkenheid tot voor kort volledig onder water is gebleven? Of vindt het kabinet de betrokkenheid bij het WEF niet van wezenlijk belang voor zijn functioneren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom nemen ministers dan toch deel aan WEF-bijeenkomsten?

Antwoord 28

Over de deelname van bewindspersonen aan activiteiten van het WEF is openheid betracht. Een voorbeeld hiervan is de deelname van ministers aan de jaarvergadering van het WEF in Davos, waaraan vaak in diverse media aandacht is gegeven.

Vraag 29

In de beantwoording van vraag 10 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat het kabinet bereid is inzage te verlenen in de (schriftelijke) communicatie tussen het kabinet en het WEF, kunt u in aanvulling daarop ook de communicatie tussen ministeries, ministers, hoge ambtenaren en het WEF toesturen?

Antwoord 29

In het antwoord op vraag 10 van de vorige set Kamervragen die u in dit kader heeft gesteld wordt een overzicht gegeven van de contacten tussen bewindspersonen en het WEF. Daarnaast is sprake van een veelheid van contacten tussen ministeries, hoge ambtenaren en het WEF. Het is helaas niet haalbaar om alle stukken die daarbij een rol hebben gespeeld op korte termijn te inventariseren en te toetsen op de aanwezigheid van informatie waarvan de openbaarmaking gelet op het belang van de staat achterwege moet blijven. Dat neemt natuurlijk niet weg dat specifieke en gerichte verzoeken om documenten vanuit uw Kamer zullen worden

gehonoreerd, bijvoorbeeld ten aanzien van een of meer bepaalde WEF-bijeenkomsten.

Vraag 30

Kunt u ook de volledige informatie over de kosten van deelname aan WEF-bijeenkomsten die door het Rijk worden gedragen specificeren? Zo ja, kunt u dit gespecificeerd per bewindspersoon en per bijeenkomst opsturen?

Antwoord 30

Het kabinet is graag bereid inzicht te bieden in de kosten van deelname aan WEF-bijeenkomsten in de afgelopen kabinetsperiode. Het zal enige tijd vergen om de hiervoor benodigde stukken te verzamelen. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2022 een Kamerbrief met deze informatie te sturen.

Vraag 31

In de beantwoording op vraag 11 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat de website van het WEF aangeeft welke functie kabinetsleden binnen het WEF bekleden, kunt u deze lijst alsnog specificeren?

Antwoord 31

De minister van Financiën heeft als lid van de *Regional Action Group for Europe & Eurasia* deelgenomen aan drie digitale sessies (op 30 april, 18 mei en 7 september 2020, zoals ook vermeld in het antwoord op vraag 2.

Vraag 32

In de beantwoording op vraag 12 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat de informatie over welke kabinetsleden bij welke WEF-bijeenkomsten aanwezig waren eenvoudig te vinden is op de WEF website, begrijpt u dat dit een onacceptabel antwoord op deze vraag is? Begrijpt u dat u gevraagd wordt een lijst te verschaffen zodat wij deze lijst vervolgens kunnen vergelijken met de gegevens op de website? Kunt u alsnog deze vraag beantwoorden en de lijst verschaffen? Zo nee, waarom niet? Kunt u in aanvulling op deze lijst ook de kosten specificeren die door de kabinetsleden gemaakt worden m.b.t. deze bijeenkomsten?

Antwoord 32

Met betrekking tot de aanwezigheid van kabinetsleden bij WEF-bijeenkomsten wordt verwezen naar de informatie in antwoord op vraag 12 van de vorige set

Kamervragen, ingezonden op 12 augustus 2021. Met betrekking tot de gemaakte kosten wordt verwezen naar het antwoord op vraag 30.

Vraag 33

Kunt u het transcript geven van het gesprek dat de Koningin en haar delegatie hadden met Klaus Schwab? [3]

Antwoord 33

Van dit gesprek bestaat geen transcript.

Vraag 34

Waarom nam Koningin Máxima deel aan een gesprek tussen Schwab, minister Kaag en uzelf? Wat was het doel van dit gesprek?

Antwoord 34

Koningin Máxima nam deel aan het gesprek in haar functie van speciale pleitbezorger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties voor inclusieve financiering voor ontwikkeling (UNSGSA). Het doel van het gesprek was een gedachtewisseling over de hoofdthema's van de jaarvergadering. Koningin Máxima is als UNSGSA lid van de *Stewardship Board of the World Economic Forum System Initiative on Shaping the Future of Financial and Monetary Systems*.

Vraag 35

Op wiens initiatief vond het gesprek plaats?

Antwoord 35

Het gesprek heeft plaatsgevonden op uitnodiging van het WEF.

Vraag 36

Op wiens initiatief werd Máxima aan het gesprek toegevoegd?

Antwoord 36

Deelname van de Koningin was op uitnodiging van dhr. Klaus Schwab.

Vraag 37

Is hierover overlegd met het kabinet?

Antwoord 37

Over het gesprek met Koningin Máxima, dhr. Klaus Schwab, minister Kaag en de minister-president heeft met de overige leden van het kabinet geen overleg plaatsgevonden. Dit is niet nodig omdat de ministeriële verantwoordelijkheid voor de activiteiten van Koningin Máxima in het kader van haar VN-mandaat berust bij de Minister van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is ministerieel verantwoordelijk voor de raakvlakken van het UNSGSA-mandaat met het BHOS-beleid.

Vraag 38

Wat is de uitkomst van het gesprek? Werden er bepaalde conclusies getrokken of bepaalde afspraken gemaakt? Zo ja, welke dan en kunnen die openbaar worden gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 38

Zoals gezegd bestaan van dit gesprek geen notulen. Het doel van het gesprek was een gedachtewisseling over de hoofdthema's van de jaarvergadering, niet het maken van afspraken.

Vraag 39

Kunt u toelichten of het kabinet ook het doel van het WEF, het bewerkstelligen van de zogenaamde 'Great Reset' steunt?

Antwoord 39

Op de website van het WEF is te lezen dat [The Great Reset Initiative](#) een initiatief is van het WEF dat als doel heeft inzichten en informatie te delen tussen besluitvormers over de mondiale aanpak van de maatschappelijke en economische crisis volgend uit de COVID-19 pandemie. Het kabinet steunt de inzet van het WEF om verschillende ideeën over actuele onderwerpen uit te wisselen en inzichten en kennis te delen.

Vraag 40

In de beantwoording van vraag 15 van de vorige set vragen over dit onderwerp wordt aangegeven dat het kan voorkomen dat kabinetsleden mogelijkwijs WEF-doelstellingen delen: wil dit zeggen dat het kabinet achter the Great Reset staat? Zo niet, kunt u dan uitleggen waarom u deze brief [4] ondertekende? Zo niet, kunt u dan uitleggen waarom u dan de slogan "Build Back Better" gebruikte?

Antwoord 40

Het doel van het WEF is het bijeenbrengen van verschillende deelnemers die elkaar niet altijd vanzelfsprekend weten te vinden op maatschappelijk relevante thema's. Het WEF heeft een aantal actuele thema's aangeduid als *The Great Reset*. Deze thema's zijn als zodanig geen doelstellingen van het kabinet. De brief waar u naar verwijst spreekt overigens noch van een '*Great Reset*', noch van '*Build Back Better*'.

Vraag 41

Kunt u toelichten op welke onderdelen de visie van het kabinet overlapt met die van het WEF? Is er ook overlap met betrekking tot het concept "The Great Reset"? Zo ja, kunt u hiervan een lijst aanleveren?

Antwoord 41

Zoals gezegd biedt het WEF een platform voor de uitwisseling van ideeën en kennis. Het kabinet werkt aan de uitvoering van het regeerakkoord. Dat zijn twee onvergelykbare grootheden. Daarom is het niet mogelijk verschillen en overeenkomsten van de visie van het WEF met die van het kabinet te onderscheiden.

Vraag 42

Kunt u de vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 42

Ja.

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid van Houwelingen (FvD) ingezonden op 12 augustus 2021 (2021D30317) [1]

[1] - Bruno Bruins

- Carola Schouten

- Femke Halsema

- Frans Timmermans

- Hugo de Jonge

- Jesse Klaver

- Lilianne Ploumen

- Mabel van Oranje

- Mark Rutte

- Sigrid Kaag

- Wopke Hoekstra

[2] Aangangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3963

[3] Facebookpagina van Het Koninklijk Huis, 24 januari 2019, www.facebook.com/HetKoninklijkHuis/photos/a.285013738314321/1225904160891936

[4] The Mail Online, 30 maart 2021, "'No one recovers until everyone recovers': World needs a post-Covid treaty to put nationalism aside and ensure virus stays defeated, 23 heads of state including Johnson, Merkel and Macron declare in open letter", <https://www.dailymail.co.uk/news/article-9416347/Johnson-Merkel-Macron-declare-world-needs-post-Covid-treaty.html>